

met het vervaardigen van geestelijke liederen, en zijn leven met boetedoening, tot dat de dood hem in zijn vier en zeventigste jaar overviel.

Het volgende grafschrift, dat hem zeer goed kenschetst, heeft hij op zich zelve vervaardigd:

*Jean s'en alla comme il était venu,
Mangeant son fond apres son revenu,
Croyant le bien chose peu nécessaire.
Quant à son temps, bien le sut dispenser, *)
Deux parts en fit, dont il souloit †) passer
L'une à dormir et l'autre à ne rien faire.*

M O L I È R E.

1622—1673.

WERKEN.

Blijspelen: L'Etourdi. — Le Dépit amoureux. — Les Précieuses ridicules. — L'Ecole des Maris. — L'Ecole des Femmes. — Le Bourgeois Gentilhomme. — L'Avare. — Le Misanthrope. — Le Tartuffe. — Les Femmes savantes. — Le Malade imaginaire, enz.

Jean Baptiste Pocquelin is de eigenlijke naam van dezen grooten blijspeldichter, die in Parijs werd geboren. Zijn vader, kamerbehangen des Konings en tevens uitdrager, bestemde zijn zoon tot hetzelfde beroep, waarom de jonge Pocquelin tot zijn veertiende jaar niets anders leerde dan den uitdragershandel, benevens wat lezen en schrijven.

Zijn grootvader had hem ondertusschen dikwijls medegenomen naar den schouwburg in 't Hotel de Bourgogne, en hierdoor bij zijn kleinzoon zulk eene liefde voor het tooneel doen ontstaan, dat deze een grooten afkeer kreeg van den stand, waartoe hij was bestemd, en verlangde te

*) Verdeelen.

†) Gewoon was.

studeeren, om zich geheel aan de voldoening van zijne neiging te kunnen overgeven.

Niet dan met de grootste moeite, kon hij zijne ouders bewegen, hem naar de Jezuïtenschool te zenden, waar hij vijf jaren achtereen met buitengewone vlijt werkte. Toen echter moest hij, daar zwakheid zijn vader verhinderde, het hof naar Narbonne te volgen, diens plaats in 's Konings dienst gaan vervullen, en zag hij zich daardoor, zeer tegen zijn zin, genoodzaakt zijne studiën vaarwel te zeggen.

Bij zijne terugkomst ontwaakte, levendiger dan ooit, zijn lust voor het tooneel, en hij verbond zich daarom in 1642 bij een der voornaamste tooneelgezelschappen te Parijs, onder den aangenomen naam van Molière. Zijne begaafheden als tooneelspeler en dichter trokken niet eerder de aandacht, dan toen hij in 1653, met de tooneelspeelster La Béjart, zelf een gezelschap oprichtte, en daarmede in Lyon zijn *Etourdi* met grooten bijval opvoerde.

Na in verscheidene andere plaatsen, zoo als Grenoble en Toulouse, eenige voorstellingen te hebben gegeven, kreeg het door hem beroemd geworden gezelschap verlof, zich onder den naam van *Troupe de Monsieur* (Mazarin) in Parijs te vestigen, waar Lodewijk XIV het eene zaal in 't Palais-Royal afstond, en daarenboven aan Molière 1000 en aan zijn troep 7000 livres ter ondersteuning schonk.

Hoe gemakkelijk Molière werkte, blijkt hieruit, dat hij van nu tot aan zijn dood, die veertien jaar later voorviel, terwijl hij zelf tooneelspeler bleef, oude en nieuwere letterkunde vlijtig beoefende, zijne bezigheden als bestuurder uiterst naauwgezet nakwam, groot belang stelde in alles wat zijne medespelers betrof, veel in gezelschap was en jeugdige dichters, waaronder Racine, gaarne voorthielp — dertig stukken heeft vervaardigd.

Hij beproefde ook in het treurspel op te treden, doch zoo zeer hij uitmuntte in boertige rollen, zoo weinig slaagde hij in ernstige: voornamelijk door zijne holle en te weinig buigzame stem. Hij sprak gaarne en veel, en wanneer hij aan zijne medespelers een nieuw blijspel voorlas, zag hij

gaarne, dat zij hunne kinderen medebragten om uit den indruk, dien de lezing op dezen maakte, de werking in den schouwburg te beoordeelen; ook las hij somtijds zijne blijspelen aan eene oude huishoudster voor, en veranderde alle boertige plaatsen, die haar lachlust niet opwekten.

Het aanzienlijk vermogen, dat hij zich had verworven, besteedde hij tot ondersteuning van behoeftigen, en het smaken van een wijs levensgenot. Eens dat hij te Auteuil, waar hij een landgoed had gekocht, in 't rijtuig stapte om naar Parijs te gaan, ziet hij een bedelaar staan, en werpt hem een goudstuk toe. Een oogenblik later bemerkt hij dat de man hem uit alle magt naloopt, en geeft den koetsier bevel stil te houden. »Mijnheer!» zegt de bedelaar, »gij hadt zeker het voornemen niet, mij een lous d'or te schenken, ik kom hem u weder geven.» — »Zie daar, vriend,» zeide Molière, »hebt gij er nog een,» en riep toen uit: »O, deugd, waar moet gij eene schuilplaats zoeken!» De groote Condé zag hem gaarne bij zich en verklaarde, dat hij uit zijne gesprekken altijd leerde; ook Lodewijk XIV schatte hem hoog en nam hem in bescherming tegen de vervolgingen, die hij zich, door zijne vrijmoedige karakterschetsen, op den hals haalde.

Als de gelegenheid er zich toe aanbood, wist hij zich echter op eene geestige wijze te wreken. Hij had den *Tartuffe* in 1664 afgewerkt en kreeg eerst drie jaren daarna verlof hem op te voeren; maar reeds na de eerste voorstelling zond hem de president der justitie bevel, het stuk niet meer te doen spelen. Molière deelde dit bevel des avonds aan de talrijk vergaderde toehoorders mede, met de woorden: »Le Tartuffe ne sera pas donné; Mr. le Président ne veut pas qu'on le joue.» Dit bekend gezegde is echter in later tijd tegengesproken, op grond, dat de président een vriend en beschermer was van Boileau, Corneille en andere geletterden.

Even als zijn vriend La Fontaine, had Molière oogenblikken, dat hij zeer afgetrokken was. Op zekeren dag huurt hij een trekwagen, om zich naar den schouwburg

te doen brengen. Hij had veel haast en het voertuig ging niet snel. Eensklaps springt hij uit den wagen, plaatst er zich ook voor, en helpt dapper mede trekken, tot groot vermaak van den verhuurder, wiens schaterend gelach Molière weêr tot zich zelve bragt, toen de plaats der bestemming was bereikt.

Huiselijk geluk smaakte Molière niet, hoe zacht en bevallig hij in zijn omgang was. Bijna veertig jaar oud, trad hij in 't huwelijk met de dochter van de bovengenoemde La Béjart, eene zeer jeugdige, schoone tooneelspeelster; maar de ongelijkheid in jaren berokkende hem al die verdrietelijkheden, welke hij op het tooneel zoo vaak belachelijk had gemaakt.

In zijne laatste levensjaren leed hij aan eene borstkwaal, die hem gedurig bloed deed opgeven. Op den dag, dat zijn laatste stuk, *le Malade imaginaire*, voor de vierde maal zou worden opgevoerd, gevoelde hij zich zwakker dan te voren. Men raadde hem aan niet te spelen — doch te vergeefs. Reeds was het stuk bijna afgespeeld, toen hem in de derde *intermède*, door te groote overspanning van krachten, bij het uitspreken van 't woord *juro*, hevige stuiptrekkingen overvielen. Men bragt hem naar zijne woning, waar hij weldra, een en vijftig jaar oud, den geest gaf.

Eerst wilde de Roomsche geestelijkheid den grooten man geene kerkelijke begrafenis toestaan; doch Lodewijk XIV trok zich de zaak aan en zorgde, dat de Aartsbisschop van Parijs het verbod ophief.

Zijne weduwe verkocht voor 150 francs de stukken, die gedurende zijn leven niet waren gedrukt.

Marie
nabij Ser
baar ge
Haar
die zelf
door w
velde l
schen.
toen Ma
Nade
zorg op
met een
noemde
maakte
en Ital
op de
Daar
niet zo
de nieu
inhoud d
het bel
deling o
brieven
overges
later we
gegeven.
de Sévign
Zevende
den Mark